

POSLEDNÍ z TUDOROVců

PHILIPPA GREGORY

Copyright © 2017 by Levon Publishing Ltd.

Translation © Jana Vlčková, 2020

Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu THE LAST TUDOR

přeložila Jana Vlčková

Redakční úprava Drahomíra Smutná

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,

v edici Klokán, 2020

shop@alpress.cz

Vydání první

ISBN 978-80-7633-265-2

Věnováno mé sestře.

KNIHA I.

JANA

BRADGATE HOUSE, GROBY,
LEICESTERSHIRE, JARO 1550

Miluji svého otce a vím, že nikdy nezemře. Stejně jako já. Bůh si nás vyvolil, abychom kráčeli v Jeho šlépějích a nikdy neztratili směr. Nemusíme si místo v nebi zajišťovat prostřednictvím úplatků, ať už jsou to bohubilé činy nebo odsloužená mše. Nemusíme jíst chléb a předstírat, že je to maso, pít víno a nazývat je krví. Toto vědomí je naší chloubou a slávou. Víme, že mnohé náboženské rituály nejsou nic jiného než ohlupování ignorantů a past na papeženské pošetilce. Pochopili jsme, stejně jako v těchto dnech i mnozí jiní, že jsme byli jednou provždy spaseni. Nemáme strach, protože budeme žít věčně.

Pravdou je, že můj otec vede světský život. Až hříšně světský. Přála bych si, aby mi dovolil zápasit o jeho duši. Jenže on se mi směje a odbývá mě slovy: „Běž pryč, Jano, a napiš svým přátelům, švýcarským reformátorům. Dlužím jim dopis. Můžeš ho napsat za mě.“

Chybuje, když se vyhýbá svatým rozpravám, avšak toto je pouze hřích nedbalosti. Víím, že je Bohu oddán srdcem i duší. Dále si musím pamatovat, že je můj otec a já jsem rodičům povinována poslušností bez ohledu na osobní názor. Soudit je může jenom Nejvyšší, který všechno vidí. A On už na něho pohlédl a všechno mu odpustil. Otec byl zachráněn prostřednictvím víry.

Avšak obávám se, že matka ohňům pekelným neujde, ani moje sestra Kateřina, která je o tři roky mladší. Tohle devítileté dítě téměř s určitostí zemře a nikdy nevstane z mrtvých. Je neuvěřitelně hloupá. Kdybych byla prostoduchá a plná predsudků, vážně bych se domnívala, že je posedlá a nemá naději. Moje maličká sestra Marie přišla na svět v hříchu

a nemůže z něj vyrůst. Proto je velice droboučká. Připomíná miniaturní verzi naší půvabné Kateřiny a je roztomilá jako panenka. Matka ji záhy chtěla poslat pryč, někam daleko, aby nás ušetřila hanby, avšak otec projevil se svým posledním, byť zakrnělým dítětem nečekaně velký soucit, a tak žije s námi. Není zaostalá, dobře se učí a je vážně moc chytrá dívka, ale nemá zdání o milosti Boží. Nepatří mezi vyvolené jako otec a já. Člověk jako ona – jehož růst zmařil Satan – by měl o to víc dychtit po spáse. Domnívám se, že v pěti letech je příliš brzy vzdát se světa, ale já studovala latinu už od čtyř let a náš Pán byl stejně starý, jako jsem teď já, když vstoupil do chrámu a kázal mudrcům. Pokud se neučíš cestám Božím už od kolébky, kdy s tím začneš?

Studovat jsem začala v útlém věku a s největší pravděpodobností jsem nejvzdělanější mladá dáma v celé zemi. Jakožto oblíbenkyně vysoce učené královny Kateřiny Parrové, jsem vyrůstala pod vlivem reformovaného náboženství. Možná jsem nejučenější v celé Evropě a rozhodně jsem nejvzdělanější dívkou. Svou sestřenicí, princeznu Alžbětu, za opravdovou studentku nepovažuji, protože je hodně povolaných, ale málo vyvolených. Zdá se, že chudinka Alžběta mezi vyvolené nepatří a její studia jsou spíše povahy světské. Přeje si být považována za chytrou, chce se zavděčit učitelům a náležitě se předvést. Dokonce i já si musím dávat pozor, abych nepropadla hříchu pýchy, ačkoliv matka celkem neomaleně dodává, že si především musím dávat pozor, abych nebyla směšná. Ale když jí začnu vysvětlovat, jakého hříchu se dopouští, vezme mě za ucho a vyhrožuje, že mi natluče. S radostí bych přijala trest bití za svou víru jako svatá Anna Askewová, avšak domnívám se, že našemu Pánu udělám větší radost, když se omluvím, vyseknu pukrle a usednu k hodovnickému stolu. Kromě toho dnes máme k večeři hruškový koláč a zapečený žloutkový krém s karamelovou krustou, což jsou moje zamilované dobroty.

Být zářivým světlem v Bradgate opravdu není snadné. Dům je to světský a domácnost početná. Obrovské sídlo z cihel tak červených jako Hampton Court, před nímž se tyčí mohutná

zděná vstupní brána jako před palácem, se rozkládá v hustě zalesněném Charnwoodu. Na královský majestát máme plné právo. Moje matka je dcerou princezny Marie, jež vládla Francii a byla oblíbenou sestrou krále Jindřicha VIII. Tím pádem je dědičkou anglického trůnu hned po dětech zesnulého panovníka, mých sestřenicích, princeznách Marii a Alžbětě, které jsou dědičkami svého mladšího bratra, prince Eduarda. Proto jsme jednou z nejdůležitějších rodin v Anglii a nikdy na to nezapomínáme. O blaho nás pěti pečuje třistahlavé služebnictvo.

Zajisté, mezi mou urozenou matkou a trůnem stojí tři královské děti: král Eduard, kterému je dvanáct stejně jako mně, a proto vládne s pomocí regentské rady, a pak jsou tu jeho dvě starší sestry, princezna Marie a princezna Alžběta. Někteří lidé je za dědičky trůnu nepovažují, protože byly obě prohlášeny za královské levobočky a zavrženy vlastním otcem. Dokonce by ani neměly být zahrnuty do královské rodiny, ale vzhledem ke křesťanské laskavosti mé učitelky Kateřiny Parrové, která je přivedla ke dvoru, se s nimi musí počítat. A co hůř. Princezna Marie (Bůh jí odpust) se otevřeně hlásí k papežství a kacířství, a ačkoliv jako její sestřenice jsem povinna ji milovat, pobyt v jejím domě je pro mě čirým utrpením. Dodržují se tam liturgické hodiny, jako by žila někde v klášteře, a ne v reformovaném království, neboť za vlády krále Eduarda je Anglie protestantská.

O princezně Alžbětě ani nemluvím. Nikdy. Užila jsem si jí víc než dost, když jsme obě žily u královny Kateřiny a jejího mladého manžela Thomase Seymoura. Úplně postačí, když řeknu, že Alžběta by se měla za sebe stydět a že se bude zpovídat Bohu za to, co udělala. Viděla jsem to. Byla jsem u toho, když pronásledovala a sváděla manžela své nevlastní matky. Svedla urozeného Thomase Seymoura na scestí a pak ho uvrhla do záhuby. Dopustila se hříchu chtíče a cizoložství – pokud ne v loži, tak v srdci rozhodně ano. Zavinila jeho smrt stejně jako by ho označila za intrikána a zrádce a odvedla ho na popraviště. Popletla mu hlavu. Začal se považovat za jejího milence a manžela, a snil o tom, jak společně usednou na trůn.

Možná mu nic takového neslibovala. Ani nemusela. Viděla jsem je spolu a vím, že ho vodila za nos.

Ale ne, nesmím je soudit. Nikoho. Nikdy. To mi nenáleží. Tahle výsada je vyhrazena Všemohoucímu. Musím zůstat pokorná, odvracet zrak a soucítit se všemi hříšníky. Jsem si jistá, že ani Bůh si na ni nevzpomene, až bude úpět v ohních pekelných a příliš pozdě se modlit, aby odčinila necudnost, nelohalnost a přehnanou ctižádostivost. Náš Pán i já ji politujeme a necháme odpykávat si věčný trest.

V každém případě – protože princezny Marie a Alžběta byly obě prohlášeny za nemanželské a tím pádem se nehodí, aby usedly na trůn – mají tyto poloviční sestry krále Eduarda menší nárok vládnout zemi než milovaná sestra zesnulého krále Jindřicha, královna Marie, moje matka.

Proto je tak důležité, aby se vzdala povrchního lesku a věnovala se studiu náboženství. Měla by se vyhýbat hostinám a popíjení, tančit pouze s nejucudnějšími ženami ze své domácnosti a celý den se neprohánět venku na svém urostlém koni a nelovit vše, co se hýbe, jako by byla hladovou šelmou. V hustých hvozdech kolem našeho sídla se rozléhá hlahol loveckých rohů, zvěř je lovena i na loukách. Psi umírají v medvědích brlozích a před masnou kuchyní jsou poráženy jalovice. Obávám se, že moje matka je plná chtíče (Tudorovci jsou chtíčem posedlí). Víím, že je pyšná (všichni Tudorovci se rodí jako tyrani) a každý vidí, jak je okázalá a ráda se předvádí.

Měla bych ji pokárat, ale když řeknu svému učiteli, že sbírám odvahu připomenout matce, že se přinejmenším provinila pýchou, hněvem, nenasytností a lačností, nervózně mi odpoví: „Lady Jano, na vašem místě bych to opravdu nedělal,“ a já víím, že se jí bojí jako všichni ostatní – včetně mého otce. Pouze to dokazuje, že se provinila ambicemi nenáležejícími ženě, stejně jako vším ostatním.

I já bych se jí bála, avšak posiluje mě víra. Když se držíte učení reformovaného náboženství, nemáte to lehké. Papežencům se odvaha sbírá snadno – každý hlupák k tomu má tučet nástrojů: sochy v chrámu Páně, prosklená okna, jeptišky,

kněze, sbor, kadidlo, opojné víno, o kterém tvrdí, že chutná slanež jako krev. Samá marnivost a prázdnota. Zato já, když se držím své víry, poklekám ve studené ztichlé kapli a pak zaslechnu Boží hlas, jak promlouvá jenom ke mně, něžně jako milující otec. Bibli si čtu sama, nikdo mi z ní nepředčítá, a tehdy slyším slovo Boží. Modlím se za moudrost, a když mluvím, vím, že hovořím jazykem bible. Jsem Jeho služebnice a mluvčí, a proto považuji za moc špatné, když na mě matka křičí: „Pro lásku Boží, přestaň protahovat obličej a mazej ven, než tě sama vyženu z té knihovny!“

Taková hanebnost. Modlím se, aby jí Bůh odpustil stejně jako já. Ale vím, že On nikdy nezapomene, jak mě urazila, Jeho služebnici. Ani já ne. Vyzvednu si koně ze stáje, ale nevydám se na lov. Místo toho vyrazím na projížďku se sestrou Kateřinou. Čeledín se nám courá v patách. Můžeme celý den brouzdat po kraji, vydat se libovolným směrem a pořád budeme na našem panství. Cváláme přes louky a objíždíme pole, na nichž roste oves, hustý a zelený. Brodíme se říčkami a necháme koně napít se průzračné vody. Jsme děti z anglické královské rodiny a na anglickém venkově je nám nejlépe. Buď požehnáno naše dědictví!

Z nějakého důvodu je dnes matka samý úsměv a mně bylo řečeno, že si mám obléknout nové šaty z temně červeného sametu s černou kapucí a rukávy, které minulý týden doručili z Londýna. Důvod je prostý – dnes budeme mít u stolu vzácné hosty. Zeptám se lorda kancléře, kdo že k nám zavítal, a on odpoví, že lord protektor Edward Seymour, vévoda ze Somersetu. Propustili ho z Toweru, kde seděl za zradu, a vrátil se do státní rady. Žijeme v nebezpečných časech.

„A přiváží svého syna,“ dodá kancléř a odváží se na mě mrknout, jako bych byla nějaká lehkovážná dívka, kterou zpráva pošetile nadchne.

„Jak vzrušující!“ rozplývá se moje lehkovážná sestra Kateřina.

Trpělivě si povzdechnu a oznámím, že si půjdu číst do své komnaty, dokud nebude čas převléknout se k večeři. Když za-

vřu dveře mezi svou ložnicí a přijímací komnatou, Kateřina se možná dovtípí a nechá mě být.

Nestalo se.

Vzápětí se ozve zaklepaní, sestra strčí hlavu dovnitř a podívá se: „Ty studuješ?“ Jako bych někdy dělala něco jiného.

„Zajisté to byl můj záměr, když jsem za sebou zavřela.“

K ironii je hluchá. „Proč si myslíš, že sem vévoda ze Somersetu zavítal?“ zeptá se a bez pozvání se hrne dál. Marie se jí courá v patách, jako by moje komnaty byly veřejné a každý mohl směle projít kolem strážného, pokud měl na sobě vhodné oblečení.

„Zase mi sem neseš toho nechutného opičáka?“ obořím se na Kateřinu, protože vidím, že jí to odporné zvíře sedí na rameni.

Zatváří se dotčeně. „Samozřejmě. Pan Hubička se mnou chodí všude. Akorát k chudákovi medvědovi ne. Toho se bojí.“

„Sem nemůže. Ještě by mi zničil knihy.“

„Nic nezničí. Bude mi sedět na klíně. Je dobře vychovaný.“

„Odnes ho pryč.“

„Neodnesu.“

„Ať odtud okamžitě zmizí, je to rozkaz.“

„Ty mi poroučet nemůžeš.“

„Jsem nejstarší a tohle jsou moje komnaty...“

„Já jsem nejhezčí a navštěvuji tě z čiré zdvořilosti...“

Mračíme se jedna na druhou. Ukáže mi stříbrný řetízek, který má opičák navlečený na hubeném černém krčku. „Jano, prosím! Budu ho pevně držet,“ slibuje.

„Klidně ti ho podržím já,“ nabízí se Marie. No to se povedlo! Teď se budou handrkovat, kdo bude hlídat ošklivou opici, která tu především nemá co pohledávat.

„Běžte pryč!“ křiknu na ně. „Obě!“

Ale Kateřina se místo odchodu otočí, zvedne Marii a usadí ji do křesla. Dítě, ne větší než panenka, se na mě culí a do úsměvu vkládá veškerý svůj šarm.

„Narovnej se!“ připomene sestře Kateřina a Marie napřímí ramínka a vytáhne se do své miniaturní výšky.

„Ne! Odejděte!“

„Půjdu, až ti položím zásadní otázku.“ Kateřina je spokojená, protože si jako vždy prosadila svou. Je neuvěřitelně půvabná, ale chytrá asi tak jako pan Hubička.

„Dobře,“ připustím upjatě. „Polož mi otázku a potom zmizni.“

Nadechne se. „Proč si myslíš, že k nám zavítal vévoda ze Somersetu?“

„Nemám zdání.“

„Já to vím, tak proč ty ne? Přece jsi tááák bystrá.“

„Nezajímá mě to,“ odpovím prostě.

„Já ti to povím. Protože ty se vyznáš jenom v tom, co stojí v knihách.“

„Co stojí v knihách,“ opakuji slova toho ignorantského dítěte. „Máš pravdu. Ale kdyby mě zaujaly světské záležitosti, přeptám se na ně otce. Ten mi poví pravdu. Nechodila bych potají odposlouchávat rodiče a neklevetila se služebnictvem.“

Skočí na moji velkou dřevěnou postel, jako by se zde chystala zůstat až do večere. Opře se o polštáře, jako by tu chtěla spát. Opičák se uvelebí vedle ní a hubenými prsty si probírá hedvábný kožich.

„On má blechy?“

„Ano,“ odpoví lhostejně Kateřina. „Ale vši ne.“

„Tak mi ho netahej do postele!“

Odpoví mi tím, že si chlupáče posadí na klín. „Nevztekej se! Mám pro tebe vzrušující novinu. Přijeli kvůli tvým zásnubám!“ prohlásí vítězoslavně. „Copak? Myslela jsem, že začneš skákat radostí.“

Radostí skáču tak málo, že mám prst zapíchnutý v knize, abych neztratila, kde jsem skončila. „Kde jsi k tomu přišla?“

„Každý to ví,“ prohlásí, takže je mi jasné, že si služebnictvo pouštělo pusy na špacír. To jsem si mohla myslet. „Ty máš takové štěstí! Ned Seymour je podle mě ten nejhezčí mladý muž na světě.“

„Ano, ale tobě se líbí všechno, co nosí punčochy.“

„Má tak laskavé oči...“

„Oči zajisté má, ale neslouží mu k vyjadřování citu, nýbrž k vidění.“

„A milý úsměv.“

„Určitě se culí jako všichni ostatní, ale já jsem se neobtěžovala podívat.“

„Výborně jezdí na koni, krásně se obléká a je synem nejvlivnějšího muže v Anglii. Není urozenější rodiny, než jsou Seymourovi. Ani bohatší. Jsou movitější než my. Dokonce jsou blíže trůnu než my.“

Pomyslím si, ale nevyslovím, že ani velkolepost jeho rodiny nezachránila Thomase Seymoura, který před pouhým rokem přišel kvůli Alžbětě o hlavu, a nedokázal ho spasit ani jeho starší bratr. Nato byl sám lord protektor zneuctěn a teď se znovu snaží dostat k moci.

„Pohledný syn lorda protektora,“ vydechne zasněně.

Zase to pomotala, jako obvykle. „Lordem protektorem už není, jeho post byl zrušen,“ opravím ji. „A v čele státní rady stojí John Dudley. Jestli chceš navázat spojení s těmi, kteří jsou u kormidla, lísej se k Dudleyovým.“

„Pořád je králův strýc a Ned je pořád hrabětem z Hertfordu.“

„Edward Seymour,“ opravím ji.

„Edward nebo Ned! Co na tom?“

„A všichni říkají, že s ním mám být zasnoubená?“

„Ano,“ odpoví prostě. „A až se vezmete, tak odtud zase odejdeš. Budeš mi chybět. Ačkoliv si pořád stěžuješ, že jsem hloupá, s tebou je to tady mnohem hezčí. Stýskalo se mi, když jsi žila s královnou Kateřinou. Upřímně řečeno, byla jsem celkem ráda, když zemřela – i když mi jí pochopitelně bylo líto – protože jsem doufala, že se vrátíš domů.“

„Nikam nejezdi, Jano!“ zakvílí náhle Marie, ačkoliv stěží rozumí tomu, o čem se bavíme.

Přestože se v bibli píše, že učedník musí opustit svůj dům, bratry, sestry, otce a matku, aby mohl dál šířit evangelium, jsem jejich slovy dojatá. Odpovím: „Dvůr bratrance Eduarda je bohabojný a já považuji za štěstí na něm žít. A jestli mě Bůh povolá na nejvyšší místo na světě, pak se stanu příkladem pro ty, kteří ke mně budou vzhlížet. A až přijdeš na řadu ty, ukážu

ti, jak se máš chovat, tedy pokud uděláš přesně to, co ti řeknu. Vlastně i mně se po tobě bude stýskat, jestli budu muset odjet. I po Marii.“

„Bude se ti stýskat i po panu Hubičkovi?“ zeptá se Kateřina s nadějí v hlase. Sleze z lože a zvedne opičáka tak, že se jeho smutný obličejíček ocitne u mého.

Jemně odstrčím její ruce. „Ne.“

„Nuže, až přijde čas, abych se vdala, doufám, že můj vyvolený bude tak pohledný jako Ned Seymour,“ rozplývá se. „Vůbec by mi nevadilo být hraběnkou z Hertfordu.“

Uvědomím si, že to bude moje nové jméno a titul, a až zemře Nedův otec, můj muž se stane vévodou ze Somersetu a já vévodkyní. „Děj se vůle Boží,“ hlesnu a myslím na jahodové lístky na korunce vévodkyně a na měkoučký hermelín, jímž bude potažen límec mého pláště. „Pro mě i pro tebe.“

„Amen,“ odpoví zasněně, jako by stále přemítala o úsměvu Neda Seymoura.

„Velice pochybuji, že z tebe Bůh učiní vévodkyni,“ podotknu.

Podívá se na mě doširoka otevřenýma modrýma očima. Její pleť, bledá jako ta moje, se nyní zardívá. „Modli se za mě,“ žádá mě důvěřivě. „Když se za mě přimluvíš u Všemohoucího, také se provdám za vévodu, Jano. Dobře vím, jak jsi zbožná. Určitě se ti podaří Boha přesvědčit, aby mi dal za muže vévodu. Požádej ho o nějakého krasavce.“

Musím dát Kateřině za pravdu v tom, že Ned je stejně okouzlující jako všichni Seymourové. Připomíná mi svého strýčka Thomase, který byl nejlaskavějším mužem, jakého jsem znala. Byl manželem mé učitelky královny Kateřiny, než Alžběta zničila jejich štěstí. Ned je hnědovlasý a má zelenohnědé oči. Nikdy jsem si nevšimla, že jsou laskavé, ale sestra má pravdu, sálá z nich příjemné teplo. A také se neodolatelně usmívá. Doufám, že se za příjemným vzhledem neskrývají hříšné myšlenky. Přivedli ho ke dvoru, aby se stal společníkem mého bratrance

krále, proto se známe. Jezdili jsme spolu na vyjížďky a učili se tančit. Dokonce jsme společně studovali. Domnívá se stejně jako já, že všichni chytří mladí lidé jsou protestanti. Nazvala bych ho přítelem – do té míry, do jaké můžete mít přátele v medvědí jámě zvané královský dvůr. I on je stoupencem reformované církve, takže to máme společné, a za jeho zdánlivou bezstarostností se skrývá vážná a hloubavá mysl. Můj bratranec, král Eduard, je stejně učený a seriózní jako já, proto si rádi společně čteme. Ale Ned Seymour nás oba rozesmává. Nikdy neříká nejapné vtipy – můj královský bratranec kolem sebe nenesne žádné hlupáky – ale je bystrý a má svoje kouzlo. Oplývá typickou seymourovskou přitažlivostí, díky níž si získá přátele, kamkoliv se vrátne. Stačí ho vidět, a už se usmíváte.

Při večeři sedím s dámami své matky, on s družinou svého otce. Naši rodiče zaujali místa v čele stolu na vysokém pódiu. Mají dokonalý přehled o všech hodovnicích a dohlížejí na nás. Náklon matčiny až přespříliš pyšné brady mi připomene, že ti poslední budou první a první poslední, neboť je mnoho povolaných, avšak málo vyvolených. V jejím případě jsem si zcela jistá, že nikdy vyvolená nebude. A až se stanu vévodkyní, budu se těšit vyššímu společenskému postavení než ona, a už jí nikdy nebude dovoleno mi nadávat.

Sotva talíře zmizí ze stolů, hudebníci začnou hrát a já do stanu rozkaz tančit s matčinými dámami a sestrou Kateřinou. Kateřina samozřejmě natrásá sukně a zvedá je moc vysoko, aby bylo vidět její pěkné střevíčky a mrštné nožky. Vrhá úsměvy ke stolu, u něhož za otcovou židlí stojí Ned. Nerada to přiznávám, ale jednou na nás mrkne. Chápu to tak, že mrká na nás obě, a nejen na Kateřinu. Těší mě, že na nás hledí, ale tím laciným gestem v mých očích klesl.

Potom jdou tančit všichni a matka mi přikáže stát se jeho partnerkou. Dvořané vzdychají obdivem, jak náramně nám to spolu sluší, i když je Ned o hlavu vyšší než já. Jsem malá a bledá. Žádná z nás, dívek Greyových, není urostlá a kostnatá, ale já jsem za drobnou postavu ráda. Nechtěla bych být statná jako princezna Alžběta.

„Tančíte jako motýl,“ lichotí mi Ned, když se k sobě přiblížíme a čekáme, až jiný pár dokončí svoji figuru. „Tušíte, proč jsme s otcem tady?“

Tanec nás opět rozdělí a já alespoň získám čas vymyslet důstojnou odpověď.

„Ne. Vy ano?“ Nic kloudnějšího ze mě nevypadne.

Vezme mě za ruce a pokračujeme uličkou sestávající z ostatních tanečníků. Zastavíme se, zvedneme paže a vytvoříme slavnobránu. Usmívá se, když se jiné páry se skloněnými hlavami proplétají kolem nás. „Chtějí nás sezdát,“ prohlásí vesele. „Už je to odsouhlaseno. Jsme budoucí manželé.“

Stojíme proti sobě a čekáme, až kolem nás protančí další dvojice, proto má náramnou příležitost sledovat, jak se tvářím. Cítím, jak mi hoří tváře, a snažím se nerozzářit jako natěšený idiot. „Měl mi o tom říct můj otec, ne vy,“ zadrmolím upjatě.

„Budete mít radost, až to udělá?“

Skloním hlavu, aby neviděl, co si myslím. Nechci, aby moje hnědé oči svítily jako ty jeho. „Jsem Božím slovem povinována poslušností svému otci.“

„Znamená to, že ho s radostí poslechnete a provdáte se za mě?“

„Přesně tak.“

Moji rodiče jsou zjevně přesvědčeni o tom, že bych měla být poslední osobou, s níž budou konzultovat své rozhodnutí, neboť do matčiných komnat mě povolají až další den, kdy se Edward a jeho otec chystají k odjezdu a koně už stojí u otevřených dveří, jimiž do domu proudí jarní vzduch a zpěv namlouvajících se ptáků.

Pokleknu před rodiči a matka kývne na služku, aby zavřela.

„Máš se provdat za Edwarda Seymoura,“ oznámí mi rázně. „Jsi mu zaslíbená, ale nejste písemně zasnoubeni. Napřed se musíme přesvědčit, že se jeho otec dokáže znovu vnutit do státní rady a spolupracovat s Johnem Dudleym. Dudley je ten, kdo teď velí. Musíme dohlédnout, aby s ním Seymourové navázali dobré vztahy a znovu povstali.“

„Ledaže by se vyskytla jiná šance...,“ spustí otec a významně pohlédne na matku.

„Kdepak. Ten se zajisté ožení s princeznou ze zahraničí,“ odtuší matka.

Okamžitě pochopím, že hovoří o králi Eduardovi, který veřejně prohlásil, že požádá o ruku dceru z panovnické rodiny s bohatým věnem. Na krále jsem nikdy nepomýšlela, i když někteří lidé tvrdili, že bych byla úžasnou královnou a světlem nové reformované církve, jejíž sláva se šíří zemí bolestně pomalu a bez nadšení. Držím hlavu skloněnou a mlčím.

„Když oni se k sobě tolik hodí,“ vede si otec dál svou. „Oba jsou tak učení, tak oddaní... A naše Jana by byla právoplatnou nástupkyní Kateřiny Parrové. K tomu jsme ji vychovali a Kateřina ji připravovala na roli panovnice.“

Ctím na sobě matčiny oči, ale hlavu nezvednu. „Proměnila by královský dvůr v klášter,“ směje se.

„Vnesla by do světského světa Boží světlo,“ podotkne vážným hlasem otec.

„Pochybuji, že k tomu někdy dojde. V každém případě, lady Jano, považujte se za zaslíbenou Edwardu Seymourovi – dokud nerozhodneme jinak.“

Otec mě vezme za loket a zvedne z kolen. „Staneš se vévodkyní, nebo něčím lepším,“ slibuje. „Nezajímá tě, co by mohlo být lepšího? Co takhle anglický trůn?“

Zavrtím hlavou. „Já upírám oči k nebeské koruně,“ oznámím mu a nevšímám si matky, která vulgárně vyprskla smíchy.

DŮM SUFFOLKOVÝCH, LONDÝN

JARO 1553

Dobře že jsem nedala své srdce pohlednému Nedu Seymourovi a nestala se jeho chotí. Jeho otec znovu upadl do chudoby a brzy zemřel. Přistihli ho, jak kuje pikle proti Johnu Dudleymu. Zatkli ho, obvinili a potom popravili za

zradu. Hlava rodiny je mrtvá a zbytek opět zruinován. Jeho manželka, Anna Stanhopeová, známá svou pýchou, žena, která kdysi měla tu drzost odstrčit moji učitelku, ovdovělou královnu Kateřinu stranou, aby mohla jít na večeři jako první, skončila zavřená v Toweru. Ned nesmí ke dvoru vůbec. Naštěstí jsem se za něho neprovdala. Navzdory laskavým očím je nyní zneuctěným synem zrádce.

Udělala jsem dobře, že jsem nikdy nedovolila, aby se otcova ctižádost vetřela do mých modliteb, ačkoliv nejsem schopna ubránit se vědomí, že všichni zástupci reformované církve, všichni protestantští věřící, každý žijící světec v Anglii, si přejí, abych se provdala za krále a v čele říše vykročila na svatou pouť do našeho nebeského domova. Ne že by můj bratranec, král Eduard, tenhle názor sdílel – stále trvá na tom, že se ožení s cizí princeznou. Avšak nesnese, aby byla papeženská. Ze všech protestantských dívek jsem ta nejvhodnější, oddaná náboženství, které sdílíme. Jsem jeho dětská přítelkyně a navrch z panovnického rodu.

Otec nařídil, aby mě cvičili v řečnickém umění, neboť je to královská dovednost, a já se dobrovolně pustila do studia arabštiny, hebrejštiny, latiny a řečtiny. Kdybych byla povolána převzít korunu, budu připravená. Žila jsem s královnou Kateřinou Parrovou, proto vím, že žena může být panovnicí i učenecem. Vlastně jsem na tuto roli připravena lépe než ona. Avšak nepropadnu hříchu bažení po koruně.

Královy poloviční sestry se neřídí mým příkladem, nestudují a neprojevují náboženské zanícení. Přejí si, aby ano. Dělají, co mohou, aby si udržely pozici u dvora a své místo v očích světa, avšak zapomínají těšit se přízni Boží. Žádná z mých královských sestřenic nekráčí ve světle jako já. Princezna Marie je zatvrzelá papeženka a jen Bůh ví, čemu věří Alžběta.

Další přímá dědička, Marie Skotská, je papeženka a vyrůstala v hříšném luxusu francouzského dvora, a Markéta Douglasová, dcera pratety Markéty, která si vzala Skota a zahrabala se někde v Yorkshiru, je údajně také katolička.

Avšak nejbliž trůnu stojí princezna Marie, proto jí musíme prokazovat úctu, ať už si o jejím náboženském vyznání myslíme cokoliv. Moje vlastní matka a manželka Johna Dudleyho cestují s Mariinou družinou, když s velkou pompou přijíždí do Londýna, jako by chtěla každému připomenout, že ona je králova dědička a všichni jsou dobří přátelé.

Já jako jediná z celé rodiny si odmítnu obléknout zdobené šaty a přidat se k Mariinu průvodu. Nebudu se jako pávice nakrucovat v bohatě vyšíváném plášti. Avšak ona mi pošle mar-nivé róby, jako by se domnívala, že si koupí moji přízeň. Já ovšem sdělím její dvorní dámě, Anne Whartonové, že je nemohu přijmout, neboť se obávám, abych jimi neúmyslně nezas-tínila princeznu Alžbětu. Obléknu se velmi střízlivě. V Anglii bude pouze jeden královský teolog, jedna nástupkyně reformátorky královny Kateřiny Parrové, jedna dívka v čele reformované církve, a tou budu já. Nikdo mě neuvidí v pestřejších šatech, než má Alžběta, a nezúčastním se pozdvižení způsobeného papeženským průvodem.

A to byl konec naší sympatie jako dvou sestřenic, i když nevěřím, že by princezna Marie ke mně chovala nějakou zvláštní náklonnost. Kdysi jsem totiž pohanila používání ob-rovské křišťálové monstrance na hostie, která stojí na oltáři v její kapli. Zeptala jsem se Mariiny dvorní dámy, proč se té věci klaní. Chtěla jsem spasit její duši a zatáhnout ji do svaté rozpravy. Požadovala jsem, aby mi jako papeženka vysvětlila, jestli doopravdy věří tomu, že chléb je tělem Ježíše Krista. Po-tom bych jí ukázala, že to není nic jiného než chléb. Sám Je-žíš se snažil, aby jeho učedníci pochopili, že jim při poslední večeři dává chléb, opravdový chléb, a zároveň je vyzývá, aby se za něho modlili. Nemluvil obrazně, což jasně vidí každý hlupák.

Domnívala jsem se, že to bude nadmíru zajímavá diskuse, taková, která povede k jejímu prozření. Bohužel, ačkoliv jsem přesně věděla, co mám v úmyslu říct, ona neodpověděla, jak jsem očekávala. Nechala se slyšet, že se ukláněla Nejvyššímu, tomu, jenž nás všechny stvořil. Naprosto nesmyslná odpověď.

„Jak je možné,“ zeptala jsem se jí mírně uzardělá, „že On nás všechny stvořil a pekař stvořil Jeho?“

Můj argument nebyl spontánní a Bůh mi jistě odpustí, že jsem se na tento střet předem připravila. Svoji připomínku jsem třikrát zopakovala jako při řečnickém cvičení. Avšak ve své komnatě jsem si vedla mnohem lépe než v papeženské kapli v Beaulieu, což se dá vysvětlit pouze tím, že ďábel chrání svoje bližní a Anne Whartonová vězí pod jeho chlupatým kopytem.

Vrátila jsem se do komnaty, stoupla jsem si před zrcadlo a zopakovala svoji řeč. Prohlížela jsem si svou bledou pleť, vlasy barvy bronz, jemné rysy a drobné pihy na nose, které považuji za vadu na kráse. Když v soukromí své ložnice zachraňuji hříšnou duši Anne Whartonové a mluvím za obě strany, zářím jako anděl a daří se mi. Ale opravdovou Anne Whartonovou není možné přesvědčit.

Přesvědčit lidi, aby přistoupili na naši víru, je velmi obtížné. Bývají nesmírně hloupí. Je těžké povznést hříšníka k nebesům. A zatímco jsem sbírala argumenty, abych hřímala přesvědčivě jako kazatel, Anne Whartonová šla za princeznou Marií a vyzvonila jí, co jsem říkala. A tak mě princezna přiřadila k usvědčeným nepřítelům své víry, což je škoda, protože ke mně dříve bývala laskavá a starala se o mě. Nyní mnou pohrdá kvůli mému přesvědčení, které pokládá za chybné. Moje oddaná víra je považována za chybu! I to bych jí měla promítnout.

Zato ona mi nic nepromine, ani na nic nezapomene. Proto se necítím ve své kůži, když následuji matku a jsem součástí princeznina průvodu. Ještěže princezna Alžběta je v horším postavení než já. Zdiskreditovala se vztahem k Thomasi Seymourovi a vůbec nesmí ke dvoru. Na jejím místě bych se propadala hanbou. Každý ví, že byla jeho milenkou, a on přiznal, že si po manželčině smrti chtěl Alžbětu vzít a zmocnit se koruny. Bůh chraň Anglii před nestřídou ženou, jako je Alžběta! Bůh chraň Anglii před papeženskou královnou, jako je Marie! Bůh pomáhej Anglii, jestli Eduard zemře bez muž-